Zákony ktorej krajiny platia?

Litva

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

Kapitola II časť I prvej knihy Občianskeho zákonníka Litovskej republiky.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II).

Nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Haagsky dohovor z 5. októbra 1961 o rozhodnom práve pre formu závetov.

Haagsky dohovor z 5. októbra 1961 o právomoci orgánov a rozhodnom práve vo veciach ochrany detí.

Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o práve použiteľnom na dopravné nehody.

Haagsky dohovor z 2. októbra 1973 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

Dohovor o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, otvorený na podpis v Ríme 19. júna 1980.

Haagsky dohovor z 19. októbra 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa.

Dohovor z 30. októbra 2007 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (nový Lugánsky dohovor).

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Dohoda medzi Litovskou republikou a Arménskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Azerbajdžanskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Uzbeckou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Kazašskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Protokol k Dohode medzi Litovskou republikou a Kazašskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Ukrajinou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Moldavskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Poľskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných, pracovných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou, Estónskou republikou a Lotyšskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Bieloruskou republikou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Čínskou ľudovou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Ruskou federáciou o právnej pomoci a právnych vzťahoch v občianskych, rodinných a trestných veciach.

Dohoda medzi Litovskou republikou a Tureckou republikou o právnej a justičnej spolupráci v obchodných a občianskych veciach.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

V súlade s článkom 33 ods. 1 zákona Litovskej republiky o súdnictve sa súdy pri pojednávaniach riadia Ústavou Litovskej republiky, zákonmi, medzinárodnými dohodami, ktorých zmluvnou stranou je Litovská republika, uzneseniami vlády a ďalšími právnymi aktmi platnými v Litovskej republike, ktoré nie sú v rozpore so zákonmi. V súlade s článkom 1.10 ods. 1 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky cudzie právo sa uplatňuje na občianske vzťahy v prípade, ak je to ustanovené v medzinárodných dohodách, ktorých zmluvnou stranou je Litovská republika, v dohodách medzi zmluvnými stranami alebo v právnych predpisoch Litovskej republiky.

2.2 Spätný odkaz

V súlade s článkom 1.14 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky, ak sa v uplatniteľnom cudzom práve stanovuje spätný odkaz na právo Litovskej republiky, právo Litovskej republiky sa uplatňuje len v prípadoch, ktoré sú uvedené v tomto zákonníku alebo cudzom práve. Ak sa v uplatniteľnom cudzom práve stanovuje spätný odkaz na právo tretieho štátu, právo tretieho štátu sa uplatňuje len v prípadoch, ktoré sú uvedené v tomto zákonníku alebo práve tretieho štátu. Ak sa pri určovaní občianskoprávneho postavenia osoby uplatniteľné cudzie právo odvoláva spätne na právo Litovskej republiky, uplatniteľným právom je právo Litovskej republiky. Tieto predpisy sa neuplatňujú v prípadoch, keď si účastníci transakcie zvolili rozhodné právo vrátane stanovenia práva uplatniteľného na formu transakcie a práva uplatniteľného na mimozmluvné záväzky. Keď sa v predpisoch medzinárodného práva súkromného požaduje uplatnenie medzinárodnej zmluvy/medzinárodného dohovoru, otázky súvisiace so spätným odkazom a spätným odkazom na právo tretieho štátu sa riadia ustanoveniami uplatniteľnej medzinárodnej zmluvy/uplatniteľného medzinárodného dohovoru.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

V Občianskom zákonníku Litovskej republiky sa v tomto ohľade nestanovuje všeobecne platný predpis.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

V súlade s článkom 1.11 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky predpisy cudzieho práva sa neuplatňujú, ak by ich uplatnenie bolo v rozpore s verejným poriadkom stanoveným Ústavou Litovskej republiky a ďalšími právnymi predpismi. V takýchto prípadoch sa uplatňujú občianske zákony Litovskej republiky. Záväzné predpisy práva Litovskej republiky alebo iného štátu, s ktorým je spor najviac spojený, sa uplatňujú bez ohľadu na skutočnosť, že účastníci si na základe dohody zvolili iné cudzie právo. Pri rozhodovaní o uvedených veciach musí súd zohľadniť charakter a ciele uvedených predpisov a dôsledky ich uplatnenia alebo neuplatnenia. Cudzie právo uplatniteľné podľa tohto zákonníka nemusí nadobudnúť účinnosť, ak so zreteľom na všetky okolnosti prípadu uvedené právo nemá zjavnú súvislosť s prípadom alebo jeho časťou, ale tento prípad naopak súvisí s právom iného štátu. Tento predpis sa neuplatňuje, ak si účastníci transakcie zvolili rozhodné právo na základe dohody.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

V súlade s článkom 1.12 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky v prípadoch uvedených v medzinárodných dohodách alebo právnych predpisoch Litovskej republiky cudzie právo uplatňuje, vykladá a jeho obsah stanovuje súd *ex officio* (z vlastného podnetu). V prípade, že sa uplatňovanie cudzieho

práva stanovuje na základe dohody účastníkov, všetky dôkazy týkajúce sa obsahu uplatneného cudzieho práva s prihliadnutím na úradný výklad uvedeného práva, postupy jeho uplatňovania a doktrínu príslušného cudzieho štátu by mal poskytnúť účastník, ktorý sa riadi uvedeným cudzím právom. Na žiadosť účastníka konania môže súd poskytnúť pomoc pri získavaní informácií o uplatniteľnom cudzom práve. Ak súd alebo účastník, ktorý sa riadi uvedeným cudzím právom, nedodrží uvedené povinnosti, uplatňuje sa právo Litovskej republiky. Vo výnimočných prípadoch, keď je potrebné prijať predbežné opatrenia na ochranu práv alebo majetku jednotlivca až do určenia práva uplatniteľného v rámci sporu a jeho obsahu, súd môže vyriešiť naliehavé veci uplatnením práva Litovskej republiky.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

V súlade s článkom 1.37 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky zmluvné záväzky sa riadia právom, na ktorom sa dohodli príslušní účastníci. Táto dohoda účastníkov môže byť súčasťou podmienok zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, alebo môže vyplývať zo skutkových okolností veci. Účastníci si na základe vzájomnej dohody môžu zvoliť právo konkrétnej krajiny, ktoré sa bude uplatňovať na celú zmluvu alebo na jej časť, prípadne na jej časti. Na základe vzájomnej dohody môžu účastníci kedykoľvek pôvodne zvolené právo uplatniteľné na zmluvný záväzok nahradiť iným právom. Zmena uplatniteľného práva má retroaktívny účinok, ale nemožno sa jej dovolávať voči tretím stranám a nespôsobuje neplatnosť zmluvy. Skutočnosť, že účastníci si na základe vzájomnej dohody zvolili cudzie právo ako právo uplatniteľné na zmluvu, nie je dôvodom na odmietnutie uplatnenia záväzných predpisov práva Litovskej republiky alebo iného štátu; účastníci nemôžu tieto záväzné predpisy zmeniť ani odmietnuť na základe dohody.

Ak si účastníci nezvolili rozhodné právo, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým zmluvný záväzok najužšie súvisí. V takom prípade sa predpokladá, že štátom, ktorý je najviac ovplyvnený zmluvným záväzkom, je štát, na ktorého území sa nachádza:

1. domicil alebo ústredie účastníka, ktorý je povinný vykonať najcharakteristickejší zmluvný záväzok. Ak záväzok viac súvisí s právom štátu, v ktorom sa nachádza miesto podnikania účastníka, voči ktorému existuje záväzok, uplatní sa uvedené právo;
2. nehnuteľnosť v prípade, že predmetom zmluvy je vecné právo k nehnuteľnosti alebo právo na užívanie nehnuteľnosti;
3. hlavné miesto podnikateľskej činnosti dopravcu v čase uzavretia zmluvy o preprave za predpokladu, že náklad bol naložený v rovnakom štáte, v ktorom sa nachádza hlavné miesto podnikateľskej činnosti dopravcu, prípadne že ústredie odosielateľa alebo miesto odoslania nákladu sa nachádza v rovnakom štáte ako hlavné miesto podnikateľskej činnosti dopravcu.

Posledné ustanovenie sa neuplatňuje, keď nemožno určiť miesto výkonu najcharakteristickejšieho zmluvného záväzku a nemožno uplatniť predpoklady stanovené v uvedenom odseku, pretože na základe okolností vecí je zrejmé, že zmluva užšie súvisí s iným štátom.

Poistné zmluvy sa riadia právom štátu, v ktorom má poisťovateľ domicil, alebo v prípade poistenia nehnuteľnosti právom štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť.

Rozhodcovská zmluva sa riadi právom, ktorým sa riadi hlavná zmluva, alebo ak to nie je možné, právom podľa miesta uzavretia rozhodcovskej zmluvy, prípadne ak nemožno určiť miesto uzavretia zmluvy, právom štátu, v ktorom sa vykonáva rozhodcovské konanie.

Zmluvy uzavreté na burze alebo prostredníctvom aukcie sa riadia právom štátu burzy alebo aukcie.

V súlade s článkom 1.39 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky v dôsledku práva zmluvných strán na voľbu práva uplatniteľného na zmluvné záväzky, ako sa stanovuje v článku 1.37 zákonníka, sa nevylučuje ani neobmedzuje právo spotrebiteľa brániť svoje záujmy prostredníctvom opatrení a prostriedkov nápravy, ktoré sú vymedzené v právnych predpisoch štátu jeho obvyklého pobytu, za predpokladu, že:

1. spotrebiteľská zmluva bola uzavretá v krajine jeho obvyklého pobytu na základe osobitnej ponuky alebo reklamy v uvedenej krajine;
2. druhá zmluvná strana podnietila spotrebiteľa, aby cestoval do zahraničia na účely uzavretia zmluvy;
3. spotrebiteľ predložil objednávku druhej zmluvnej strane alebo jej zástupcovi vo svojom štáte obvyklého pobytu.

Ak si zmluvné strany spotrebiteľskej zmluvy nezvolili rozhodné právo, uplatňuje sa právo štátu obvyklého pobytu spotrebiteľa. Ustanovenia tohto článku sa neuplatňujú na zmluvy o preprave ani na zmluvy o poskytnutí služieb, ak sa spotrebiteľovi služby poskytujú len v inej krajine ako v Litovskej republike.

V súlade s článkom 1.38 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky právo uplatniteľné na formu transakcie sa určuje v súlade s ustanoveniami článku 1.37 ods. 1 zákonníka. Ak si účastníci transakcie nezvolili rozhodné právo na základe vzájomnej dohody, forma transakcie sa riadi právom podľa miesta transakcie. Zmluva uzavretá medzi zmluvnými stranami, ktoré sa nachádzajú v rôznych štátoch, je takisto platná, ak jej forma spĺňa právne požiadavky uplatniteľné na formu takejto transakcie v aspoň jednom z uvedených štátov. Forma transakcií, ktoré sa týkajú nehnuteľností alebo práv k nim, musí spĺňať požiadavky práva štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza. Forma spotrebiteľských zmlúv sa riadi právom podľa obvyklého pobytu spotrebiteľa.

V súlade s článkom 1.40 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky forma splnomocnenia sa riadi právom štátu, v ktorom bolo vydané. Lehota platnosti splnomocnenia (pokiaľ nie je uvedená v splnomocnení), práva a povinnosti splnomocnenca, vzájomná zodpovednosť splnomocniteľa a splnomocnenca a ich zodpovednosť voči tretím osobám sa riadia právom štátu, v ktorom pôsobí splnomocnenec.

V súlade s článkom 1.41 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky darovacie dohody sa riadia právom štátu, v ktorom má darca obvyklý pobyt alebo miesto podnikania, s výnimkou dohôd o darovaní nehnuteľnosti, pri ktorých sa uplatňuje právo podľa umiestnenia nehnuteľnosti. Darovaciu dohodu nemožno vyhlásiť za neplatnú, ak jej forma spĺňa požiadavky právnych predpisov platných na mieste uzavretia darovacej dohody alebo požiadavky práva štátu, v ktorom má darca obvyklý pobyt alebo miesto podnikania.

V súlade s článkom 1.42 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky vzťahy spojené s postupiteľnosťou pohľadávky a prevodom dlhu sa riadia právom, ktoré si účastníci zvolili na základe dohody. Na právo zvolené účastníkmi sa nemožno odvolávať voči dlžníkom so zreteľom na postúpenie pohľadávky, pokiaľ nebol získaný ich súhlas s voľbou rozhodného práva. Ak si účastníci nezvolili rozhodné právo, na vzťah spojený s postúpením pohľadávky a prevodom dlhu sa uplatňuje právo, ktorým sa riadi podkladový záväzok, v súvislosti s ktorým sa postupuje pohľadávka (prípadne v súvislosti s ktorým sa prevádza dlh). Forma postúpenia pohľadávky alebo prevodu dlhu sa riadi právom uplatniteľným na postúpenie pohľadávky alebo prevod dlhu.

Uplatňujú sa aj ustanovenia nariadenia Rím I.

3.2 Mimozmluvné záväzky

V súlade s článkom 1.43 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky práva a povinnosti účastníkov, na ktorých sa vzťahujú záväzky vyplývajúce zo spôsobenej škody, sa na základe voľby poškodenej strany určujú podľa práva štátu, v ktorom došlo k úkonu alebo iným okolnostiam vedúcim ku škode, alebo podľa práva štátu, v ktorom došlo ku škode. Ak nemožno určiť štát, v ktorom bol spáchaný úkon alebo v ktorom došlo k iným okolnostiam alebo ku škode, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým je nárok na náhradu škody najviac spojený. Po vzniku škody sa účastníci môžu dohodnúť, že náhrada škody sa bude riadiť právom štátu, v ktorom sa vedie súdne pojednávanie. Ak obaja účastníci majú obvyklý pobyt v rovnakom štáte, vec týkajúca sa náhrady škody by sa mala riadiť právom uvedeného štátu.

Záväzky vyplývajúce zo škody spôsobenej chybnými výrobkami sa riadia právom štátu, v ktorom došlo ku škode, ak má poškodený v uvedenom štáte obvyklý pobyt alebo ak sa v uvedenom štáte nachádza miesto podnikania osoby zodpovednej za škodu, prípadne ak poškodený kúpil výrobok v uvedenom štáte. Ak sa miesto podnikania osoby zodpovednej za škodu nachádza v štáte, v ktorom má poškodený obvyklý pobyt, alebo ak poškodený kúpil výrobok

v štáte, v ktorom má obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom má poškodený obvyklý pobyt. Ak rozhodné právo nemožno určiť na základe kritérií stanovených v tomto odseku, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom sa nachádza miesto podnikania osoby zodpovednej za škodu, pokiaľ navrhovateľ nepodal svoj návrh na základe práva štátu, v ktorom došlo ku škode.
Na základe práva uplatniteľného na záväzky vzniknuté v súvislosti so škodou sa určujú podmienky občianskoprávnej zodpovednosti, jej rozsah, zodpovedná osoba a podmienky oslobodenia od občianskoprávnej zodpovednosti.
V súlade s článkom 1.44 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky právo uplatniteľné na nároky na náhradu škody spôsobenej počas nehody sa stanovuje v súlade s Haagskym dohovorom o práve použiteľnom na dopravné nehody.
V súlade s článkom 1.45 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky nároky na náhradu škody spôsobenej médiami na osobných nemajetkových právach sa na základe voľby poškodeného riadia právom štátu, v ktorom má poškodený obvyklý pobyt alebo miesto podnikania, prípadne v ktorom došlo ku škode, alebo právom štátu, v ktorom má obvyklý pobyt alebo miesto podnikania osoba, ktorá spôsobila škodu. Na právo na odpoveď (odmietnutie) sa vzťahuje právo štátu, v ktorom bola dotknutá publikácia vydaná alebo z ktorého sa vysielalo dotknuté rozhlasové alebo televízne vysielanie.
V súlade s článkom 1.46 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky nároky na náhradu škody spôsobenej nekalou súťažou sa riadia právom štátu, na ktorého trhu došlo k negatívnym účinkom nekalej súťaže. Ak nekalá súťaž ovplyvnila len záujmy jednotlivca, rozhodné právo sa uplatňuje podľa štátu, v ktorom sa nachádza miesto podnikania poškodeného.
Uplatňujú sa aj ustanovenia nariadenia Rím II.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

V súlade s článkom 1.15 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky cudzinci v Litovskej republike majú rovnakú občianskoprávnu spôsobilosť ako občania Litovskej republiky. V právnych predpisoch Litovskej republiky možno stanoviť výnimky z tohto pravidla. Čas narodenia alebo smrti cudzincov sa určuje podľa práva štátu ich obvyklého pobytu (článok 2.12 zákonníka) v čase narodenia alebo smrti. Osoby bez štátnej príslušnosti v Litovskej republike majú rovnakú občianskoprávnu spôsobilosť ako občania Litovskej republiky. V právnych predpisoch Litovskej republiky možno stanoviť individuálne výnimky z tohto pravidla. Čas narodenia alebo smrti osôb bez štátnej príslušnosti sa určuje podľa práva štátu ich obvyklého pobytu v čase narodenia alebo smrti.
Podľa článku 1.16 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky občianska spôsobilosť cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti sa určuje na základe práva štátu ich obvyklého pobytu. Ak tieto osoby nemajú obvyklý pobyt alebo ho nemožno s istotou stanoviť, ich právna spôsobilosť sa určuje v súlade s právom štátu, v ktorom vstúpili do príslušnej transakcie. Ak osoba žije vo viacerých štátoch, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým je osoba najviac spätá. Cudzinci a osoby bez štátnej príslušnosti s trvalým pobytom v Litovskej republike môžu byť uznaní za právne nespôsobilých v určitých oblastiach alebo za osoby s obmedzenou právnou spôsobilosťou v určitých oblastiach alebo im môže byť poskytnutá pomoc pri rozhodovaní v súlade s postupom stanoveným v právnych predpisoch Litovskej republiky. Zmena obvyklého pobytu nemá vplyv na právnu spôsobilosť, ak bola právna spôsobilosť nadobudnutá ešte pred zmenou obvyklého pobytu.
V súlade s článkom 1.17 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky sa osoba nemôže odvolať na právnu nespôsobilosť podľa práva štátu svojho obvyklého pobytu, ak bola právne spôsobilá podľa práva štátu, v ktorom bola transakcia uzavretá, s výnimkou prípadu, ak protistrana v rámci transakcie vedela o právnej nespôsobilosti danej osoby podľa práva štátu jej obvyklého pobytu, prípadne o nej mala vedieť. Tieto ustanovenia sa neuplatňujú na rodinné a dedičské právo, ani na vecné práva.
Podľa článku 1.18 Občianskeho zákonníka Litovskej republiky cudzinci a osoby bez štátnej príslušnosti sú uznaní za nezvestné osoby, prípadne sú vyhlásení za mŕtvych v súlade s právom štátu ich posledného známeho obvyklého pobytu.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

3.4.1 Vznik vzťahu rodič – dieťa

Príbuzenský vzťah dieťaťa (uznanie, určenie alebo napadnutie otcovstva alebo materstva) sa stanoví v súlade s právom štátu, ktorého občianstvo dieťa nadobudlo pri narodení, alebo v súlade s právom štátu, ktorý bol uznaný ako štát obvyklého pobytu dieťaťa pri narodení, alebo v súlade s právom štátu, v ktorom má jeden z rodičov dieťaťa obvyklý pobyt, alebo v súlade s právom štátu, ktorého je štátnym príslušníkom v čase narodenia dieťaťa, podľa toho, čo je pre dieťa najvýhodnejšie. Dôsledky stanovenia príbuzenského vzťahu dieťaťa sa určia podľa práva štátu obvyklého pobytu dieťaťa. Spôsobilosť otca (matky) dieťaťa uznať otcovstvo (materstvo) sa určí podľa práva štátu, v ktorom má obvyklý pobyt v čase uznania otcovstva (materstva). Formu uznania otcovstva (materstva) upravuje právo platné na mieste uznania otcovstva (materstva) alebo právo štátu obvyklého pobytu dieťaťa (článok 1.31 Občianskeho zákonníka). Osobné a majetkové vzťahy medzi deťmi a rodičmi sa riadia právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa. Ak žiadny z rodičov dieťaťa nemá obvyklý pobyt v štáte obvyklého pobytu dieťaťa a dieťa a obaja rodičia sú štátnymi príslušníkmi toho istého štátu, uplatňuje sa právo štátu ich štátnej príslušnosti (článok 1.32 Občianskeho zákonníka).

3.4.2 Adopcia

Vzťahy súvisiace s osvojením sa určujú podľa práva štátu obvyklého pobytu dieťaťa. Ak je jasné, že osvojenie podľa práva štátu obvyklého pobytu dieťaťa, ktoré sa má osvojiť, nebude uznané v štáte obvyklého pobytu osvojiteľa, prípadne v štáte, ktorého je osvojiteľ štátnym príslušníkom, takéto osvojenie sa môže uskutočniť podľa práva uvedených štátov za predpokladu, že nie je v rozpore s blahom dieťaťa. Ak nie je jasné, či bude osvojenie uznané v inom štáte, takéto osvojenie je zakázané. Vzťahy medzi osvojencom, osvojiteľom/-mi a ich príbuznými sa riadia právom štátu obvyklého pobytu osvojiteľa/-ov (článok 1.33 Občianskeho zákonníka).

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

3.5.1 Manželstvo

Spôsobilosť na uzavretie manželstva a ďalšie podmienky manželstva sú stanovené v právnych predpisoch Litovskej republiky. Uzavretie manželstva treba ohlásiť orgánom evidencie obyvateľstva Litovskej republiky, ak aspoň jeden z manželov má obvyklý pobyt v Litve alebo ak aspoň jeden z manželov je občanom Litovskej republiky v čase uzavretia manželstva. Spôsobilosť na uzavretie manželstva a ďalšie podmienky manželstva cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti, ktoré nemajú obvyklý pobyt v Litovskej republike, možno stanoviť na základe práva štátu obvyklého pobytu oboch osôb, ktoré chcú uzavrieť manželstvo, za predpokladu, že toto manželstvo bude uznané v štáte obvyklého pobytu aspoň jednej osoby, ktorá chce uzavrieť manželstvo.
V Litovskej republike sa uznáva manželstvo, ktoré bolo právoplatne uzavreté v cudzine, okrem prípadu, keď obaja partneri majú obvyklý pobyt v Litovskej republike a manželstvo uzavreli v cudzine, aby sa vyhli anulovaniu manželstva v súlade s právnymi predpismi Litovskej republiky (článok 1.25 Občianskeho zákonníka). Postup zmluvného uzavretia manželstva sa určuje na základe práva štátu, v ktorom sa manželstvo uzavrelo. Manželstvo sa považuje za platné aj v prípade, keď postup jeho uzavretia je v súlade s požiadavkami práva štátu obvyklého pobytu alebo štátnej príslušnosti aspoň jedného z manželov v čase uzavretia manželstva (článok 1.26 Občianskeho zákonníka). Osobné vzťahy medzi manželmi sa riadia právom štátu ich obvyklého pobytu. Ak manželia nemajú obvyklý pobyt v rovnakom štáte, ich osobné vzťahy sa riadia právom štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt. Ak manželia nemali spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým majú manželia najužšie osobné vzťahy. Ak nemožno určiť, s ktorým štátom majú manželia najužšie osobné vzťahy, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom bolo manželstvo uzavreté (článok 1.27 Občianskeho zákonníka).

3.5.2 Nemanželské páry a partnerstvá

Táto oblasť nie je právne upravená.

3.5.3 Rozvod a súdna rozluka

V súlade s článkom 1.29 Občianskeho zákonníka rozluka a rozvod sa riadia právom štátu obvyklého pobytu manželov. Ak manželia nemajú spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt; ak tento neexistuje, uplatňuje sa právo štátu podľa súdu, ktorý sa zaoberá touto vecou. Ak sa v práve štátu štátneho občianstva oboch manželov zakazuje rozvod alebo sú stanovené osobitné podmienky vzťahujúce sa na rozvod, manželstvo možno rozviesť v súlade s právnymi predpismi Litovskej republiky, ak jeden z manželov je aj štátnym príslušníkom Litovskej republiky alebo má v Litovskej republike obvyklý pobyt.

Uplatňujú sa aj ustanovenia nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku.

3.5.4 Vyživovacia povinnosť

Právo uplatniteľné na vzťahy týkajúce sa výživného (príspevku na výživu) sa určuje v súlade s Haagskym dohovorom z 2. októbra 1973 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (článok 1.36 Občianskeho zákonníka).

Uplatňuje sa aj Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

V súlade s článkom 1.28 Občianskeho zákonníka právne postavenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa určuje na základe práva štátu, v ktorom majú obvyklý pobyt. Ak manželia nemajú obvyklý pobyt v rovnakom štáte, uplatňuje sa právo štátu, ktorého sú obaja manželia štátnymi príslušníkmi. Ak sú manželia štátnymi príslušníkmi rôznych štátov a nikdy nemali spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom bolo uzavreté manželstvo. Právne postavenie zmluvného bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa určuje podľa práva štátu, ktorý si manželia zvolia na základe dohody. V tomto prípade si manželia môžu zvoliť právo štátu ich súčasného obvyklého pobytu alebo budúceho obvyklého pobytu, právo štátu, v ktorom bolo uzavreté manželstvo, alebo právo štátu, ktorého je jeden z manželov štátnym príslušníkom. Dohoda manželov o rozhodnom práve sa považuje za platnú, ak spĺňa požiadavky práva štátu, ktorý si zvolili, alebo štátu, v ktorom bola dohoda uzavretá. Na rozhodné právo zvolené na základe dohody sa možno odvolať voči tretím stranám len v prípade, ak boli tieto tretie strany s touto skutočnosťou oboznámené, alebo ak s ňou mali byť oboznámené. Rozhodné právo zvolené manželmi na základe dohody možno použiť na riešenie sporu týkajúceho sa vecných práv k nehnuteľnosti len v prípade, ak sú splnené požiadavky na verejnú registráciu tejto nehnuteľnosti a vecných práv k nehnuteľnosti v štáte, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza. Dohoda manželov o zmene právneho postavenia majetku sa riadi právom štátu, v ktorom majú manželia obvyklý pobyt v čase vykonania tejto zmeny. Ak v čase vykonania zmeny právneho postavenia manželia žili v rôznych štátoch, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt, a ak nemajú spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo, na základe ktorého sa určujú majetkové pomery manželov.

3.7 Závety a dedičstvo

Schopnosť závetcu zostaviť, upraviť alebo zrušiť závet sa posudzuje podľa práva štátu, v ktorom má závetca obvyklý pobyt. Ak osoba nemala obvyklý pobyt, alebo ho nemožno určiť, schopnosť zostaviť závet sa posudzuje podľa práva štátu, v ktorom bol závet zostavený (článok 1.60 Občianskeho zákonníka). Forma závetu, jeho zmena alebo zrušenie sa riadia podľa práva štátu, v ktorom boli príslušné úkony vykonané. Závet, jeho zmena alebo zrušenie sa takisto považujú za platné, ak forma týchto úkonov spĺňa požiadavky práva štátu, v ktorom má závetca obvyklý pobyt alebo ktorého je závetca štátnym príslušníkom v čase vykonania príslušných úkonov, alebo štátu, v ktorom má závetca miesto pobytu v čase vykonania úkonov alebo v čase smrti. Závet týkajúci sa nehnuteľnosti, ako aj jeho zmena alebo zrušenie sa považujú za platné, ak ich forma je v súlade s právom štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza (článok 1.61 Občianskeho zákonníka). V súlade s článkom 1.62 Občianskeho zákonníka právo štátu, v ktorom mal zosnulý v čase smrti obvyklý pobyt, sa uplatňuje na dedenie, ktoré sa netýka dedenia nehnuteľnosti. Na dedičské vzťahy týkajúce sa nehnuteľnosti sa uplatňuje právo štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza. V prípade dedenia po smrti občana Litovskej republiky dedičia s pobytom v Litovskej republike, ktorí majú nárok na povinný dedičský podiel, zdedia tento podiel v súlade s právom Litovskej republiky bez ohľadu na rozhodné právo okrem prípadov, ktoré sa týkajú nehnuteľností. Ak v zmysle práva uplatniteľného na dedičské vzťahy nehnuteľnosť nemožno previesť na cudzí štát a neexistujú ďalší dedičia, pričom nehnuteľnosť sa nachádza v Litve, dotknutá nehnuteľnosť sa prevedie do vlastníctva Litovskej republiky.

Uplatňujú sa aj ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve.

3.8 Nehnuteľnosti

V súlade s článkom 1.48 Občianskeho zákonníka vlastníctvo nehnuteľného a hnuteľného majetku a vecné práva k nehnuteľnému a hnuteľnému majetku sa určujú podľa práva štátu, v ktorom sa majetok nachádzal v čase zmeny jeho právneho postavenia. Majetok sa považuje za nehnuteľný alebo hnuteľný podľa práva štátu, v ktorom sa nachádza. Úradná registrácia vlastníckych a ďalších majetkových práv sa riadi právom štátu, v ktorom sa majetok nachádza v čase registrácie. Vlastníctvo nehnuteľného majetku v prípade vydržania sa určuje podľa práva štátu, v ktorom tento majetok nachádza.

3.9 Platobná neschopnosť

Posledná aktualizácia: 08/11/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.